

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет історії, політології та національної безпеки
Кафедра музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної
діяльності

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ПАМ'ЯТКОЗНАВСТВО УКРАЇНИ ХІХ – ПОЧАТКУ ХХІ ст.
В ОСОБАХ

підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство
освітньо-професійної програми «Музейний менеджмент,
культурний туризм»

Луцьк – 2022

Силабус освітнього компонента «Пам'ятокзнавство України ХІХ – початку ХХІ ст. в особах» підготовки бакалавра, галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 027 Музеєзнавство, пам'ятокзнавство, за освітньо-професійною програмою «Музейний менеджмент, культурний туризм».

Розробник: Гаврилюк С. В., професор, завідувач кафедри музеєзнавства, пам'ятокзнавства та інформаційно-аналітичної діяльності, доктор історичних наук, професор.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(Надольська В. В.)

Силабус освітнього компонента затверджений на засіданні кафедри музеєзнавства, пам'ятокзнавства та інформаційно-аналітичної діяльності
протокол № 1 від 31 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри

(Гаврилюк С. В.)

I. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, напрям спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	вибірковий
Кількість годин/кредитів 240/8	Спеціальність 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство	Рік підготовки: 3-й Семестр: 6-й
ІНДЗ: немає	Освітньо-професійна програма «Музейний менеджмент, культурний туризм»	Лекції: 56 год.
		Практичні (семінари): 56 год.
	Освітній ступінь бакалавр	Самостійна робота: 112 год.
		Консультації: 16 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання	українська	Навчальний план 2020 р.

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ППП: Гаврилюк Світлана Віталіївна.

Науковий ступінь: доктор історичних наук.

Вчене звання: професор.

Посада: професор, завідувач кафедри музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності.

Контактна інформація: e-mail: romir1991@ukr.net ; тел. +38 (050) 438 73 04.

Дні занять: згідно з розкладом факультету за посиланням

<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація курсу.

ОК «Пам'яткознавство України XIX – початку XXI ст. в особах» належить до переліку вибіркових навчальних дисциплін підготовки бакалаврів за спеціальністю 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство, освітньо-професійною програмою «Музейний менеджмент, культурний туризм» і спрямований на вивчення здобувачами вищої освіти внеску істориків, археологів, мистецтвознавців, архітекторів, музейників, інших творчих особистостей періоду XIX–XXI ст. у розробку теорії і практики українського пам'яткознавства і пам'яткоохоронної роботи.

2. Пререквізити та постреквізити освітнього компонента.

Пререквізити. Вивчення дисципліни базується на засвоєнні попередніх курсів – «Вступ до спеціальності», «Історія музейної справи», «Музеєзнавство», «Пам'яткознавство», «Україна: історія, культура, ментальність».

Постреквізити. Знання, уміння й навички, здобуті в результаті вивчення дисципліни, будуть потрібні для написання кваліфікаційної роботи, складання атестаційного екзамену.

3. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета освітнього компонента: формування у здобувачів вищої освіти системних знань про пам'яткознавчу і пам'яткоохоронну діяльність окремих історичних персоналій, які впродовж XIX – перших двох десятиліть XXI ст. вносили і продовжують вносити посильний вклад у розвиток теорії і практики виявлення, вивчення, охорони історико-культурної спадщини в Україні, напрацювали суттєвий досвід досліджень у сфері пам'яткознавства, важливий для застосування в нинішніх умовах.

Основними завданнями вивчення ОК «Пам'яткознавство України XIX – XXI ст. в особах» є: ознайомитися з працями теоретиків і практиків українського пам'яткознавства; витоками, становленням і розвитком пам'яткознавства і пам'яткоохоронної роботи в Україні крізь призму життя й діяльності знавців і поціновувачів культурних надбань; зрозуміти концептуальні підходи до вивчення і збереження пам'яток в різні історичні періоди насамперед через наукові дискусії, виступи на археологічних з'їздах, з'їздах музейних працівників тощо; знати напрацювання нинішніх фахівців в означеній галузі, які вирішують складні проблеми пам'яткоохоронної діяльності в Україні; навчити здобувачів вищої освіти застосовувати на практиці кращий набутий досвід фахівців у галузі пам'яткознавства (критично його аналізуючи), напрацьовані ними методики, рекомендації тощо.

4. Результати навчання (компетентності).

Вивчення освітнього компонента дасть змогу здобувачам вищої освіти набути наступні компетентності:

Загальні компетентності (ЗК): ЗК 1. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК): СК 2. Здатність оцінювати найважливіші події та явища української історії у контексті світової історії. СК 4. Здатність до експозиційної, науково-фондової, культурно-просвітницької діяльності на основі професійно-профільованих знань.

Програмні результати навчання (ПР): ПР 2. Аналізувати й узагальнювати історико-культурний матеріал у певній системі. ПР 15. Формувати план культурно-освітньої роботи та організовувати заходи з популяризації музейних цінностей, об'єктів історико-культурної спадщини, природних пам'яток з врахуванням потреб різних верств населення.

5. Структура освітнього компонента

Назви тем	Усього	Лек.	Практ. (сем.)	Сам. роб.	Конс ульт- тації	Форм а контр ольо/б али
Тема 1. Предмет, мета і завдання освітнього компонента. Історіографія і джерела.	10	2	2	4	2	УО, ДС/З
Тема 2. Персоналізація і гуманізація історичного знання – прикметна ознака сучасності.	8	2	2	2	2	УО, ДС/З
Тема 3. Пам'яткознавство Наддніпрянської України другої половини ХІХ – початку ХХ ст. крізь призму діяльності професора Володимира Антоновича.	10	2	2	4	2	УО, Р, ДС/З
Тема 4. Культурна спадщина та історія України у наукових студіях Ореста Левицького.	8		2	4	2	УО, ДС, Р/З
Тема 5. Внесок членів науково-громадських товариств Наддніпрянщини останньої третини	10	2	2	6		УО, ДС, Р/З

<p>XIX – початку XX ст. у вивчення та збереження пам'яток старовини: Миколи Іванишева, Миколи Петрова, Івана Каманіна, Олексія Мердера, Ореста Фотинського, Вікентія Хвойки, ін.</p>						
<p>Тема 6. Микола Біляшівський – теоретик і практик у сфері пам'ятокознавства.</p>	8	2	2	4		УО, ДС, Р/3
<p>Тема 7. Теоретики і практики пам'ятокознавства на теренах Східної Галичини, Північної Буковини і Закарпаття (друга половина XIX – початок XX ст.). Внесок Михайла Грушевського, Володимира Гнатюка, інших членів НТШ у пам'ятокознавство України.</p>	10	2	2	4	2	УО, ДС, Р/3
<p>Тема 8. Діяльність митрополита Андрея Шептицького, професора Іларіона Свенціцького, мистецтвознавця Михайла Драгана на ниві музейництва і пам'ятокознавства.</p>	10	2	2	4	2	УО, Р/3
<p>Тема 9. Внесок Дмитра Багалія, Федора Ернста, Данила Щербаківського, Сергія Таранушенка, Григорія Лукомського, Федора Шміта, Петра Курінного, Олекси Новицького, Юхима Сіцинського, ін. у розвиток українського пам'ятокознавства (1920-ті – 1930-ті рр.).</p>	12	4	2	4	2	УО, Р/3
<p>Тема 10. Пам'ятокознавча діяльність Дмитра Яворницького.</p>	8	2	2	4		УО, Р/3
<p>Тема 11. Пам'ятокознавчі дослідження Олександра Цинкаловського.</p>	8	2	2	4		УО, Р/3
<p>Тема 12. Здобутки, втрати та нереалізовані можливості пам'ятокознавства України другої половини 1940-х – першої половини 1960-х рр. крізь призму життя та діяльності окремих особистостей (Григорія Логвина, Євгенії Горбенко, Івана Шовкопляса, Ганни Шовкопляс, Михайла Брайчевського, ін.).</p>	10	4	2	4		УО, ДС, Р, Т/3
<p>Тема 13. Тенденції розвитку пам'ятокознавства України другої половини 1960-х – початку 1990-х рр. крізь призму життя та діяльності</p>	10	4	2	4		УО, Р, ДС, Т/3

творчої інтелігенції (архітекторів Юрія Асєєва, Андрія Карнабіда, Олени Годованюк, істориків Ярослава Дашкевича, Олени Апанович, Ярослава Ісаєвича, ін.).						
Тема 14. Постать Петра Тронька як пам'яткознавця.	8	2	2	4		УО, ДС/3
Тема 15. Діяльність Бориса Возницького з вивчення та збереження української культурної спадщини.	8	2	2	4		УО, ДС, Р/3
Тема 16. Михайло Сікорський як пам'яткознавець і музейний діяч.	4		2	2		УО, ДС/3
Тема 17. Вчені Інституту історії України НАН України як дослідники різних аспектів пам'яткознавства: Вячеслав Горбик, Сергій Кот, Лариса Федорова, Руслана Маньковська, Галина Денисенко, ін.	10	2	2	4	2	УО, ДС, Р, Т/3
Тема 18. Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПК крізь призму діяльності його працівників: Сергія Заремби, Олени Титової, Леоніда Гріффена, Володимира Константинова, Богдана Колоска, Леоніда Прибеги, ін.	10	2	2	6		УО, ДС,Р/ 3
Тема 19. Дослідник української архітектури і містобудування XVIII – XX ст., доктор мистецтвознавства Володимир Тимофієнко.	8	2	2	4		УО, ДС/3
Тема 20. Віктор Вечерський – дослідник замків і фортець України.	8	2	2	4		УО, ДС/3
Тема 21. Творча спадщина архітектора Петра Ричкова.	8	2	2	4		УО, ДС/3
Тема 22. Теоретичні аспекти і нормативно-правова база пам'яткознавства у дослідженнях Віктора Акуленка.	8	2	2	4		УО, Р/3
Тема 23. Діяльність Олександра Федорука як голови Національної комісії з питань повернення в Україну культурних цінностей (1993–2000 рр.) та голови Державної служби контролю за переміщенням культурних цінностей через державний кордон України (2000–2010 рр.)	8	2	2	4		УО, ДС/3
Тема 24. Творчі проекти пам'яткознавця Олени Жукової і їх реалізація.	4		2	2		УО, ДС/3
Тема 25. Волинські обласні програми охорони культурної спадщини 2000-х років, участь у їх	8	2	2	4		УО, ДС/3

реалізації членів Волинської обласної організації Національної спілки краєзнавців України, членів Волинського відділення УТОПК.						
Тема 26. Внесок співробітників музейних закладів та історико-культурних заповідників незалежної України у пам'яткознавчу та пам'яткоохоронну діяльність.	10	2	2	6		УО, ДС/3
Тема 27. Пам'яткознавча і пам'яткоохоронна діяльність учених Інституту археології НАН України.	8	2	2	4		УО, ДС Р/3
Тема 28. Науковці закладів вищої освіти України як дослідники історико-культурної спадщини.	8	2	2	4		УО, Р/3
Всього						84 балів
Відвідування лекцій, відвідування і робота на практичних (семінарських) заняттях						6 балів
Виконання завдань самостійної роботи						10 балів
Всього годин/ балів	240	56	56	112	16	100 балів

Форма контролю*: ДС – дискусія, Т – тести, Р – реферат, аналіз наукової праці, УО – усне опитування тощо.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Самостійна робота здобувачів вищої освіти виконується за завданням і при методичному керівництві викладача, але без його безпосередньої участі. Вона включає і повністю самостійне засвоєння окремих тем дисципліни, і опрацювання тем, які розглядаються під час аудиторної роботи. У ході самостійної роботи здобувачі освіти опрацьовують та конспектують навчальну, наукову і довідкову літературу, виконують завдання, спрямовані на закріплення знань і формування умінь та навичок, готуються до поточного контролю з освітнього компонента.

№ теми	Види, зміст самостійної роботи
1	Опрацювати лекційний матеріал. Ознайомитися із змістом монографій останніх років, які торкаються концептуальних питань розвитку української культури і пам'яткознавства зокрема: Даниленко В. М. Україна в 1985–1991 рр.: остання глава радянської історії. Київ : Інститут історії України НАН України, 2018. 278 с.; Кот С. І. Повернення і реституція культурних цінностей у політичному та культурному житті України (XX – поч. XXI ст.). Монографія. Київ : Інститут історії України НАН України, 2020. 1020 с.

2	Опрацювати монографію: Нариси з соціокультурної історії українського історієписання: субдисциплінарні напрями – 2 : колект. монографія / Удод Олександр, Верменич Ярослава, Ковалевська Ольга, Ясь Олексій ; упоряд. текстів й наук. апарату С. Блащук, Н. Пазюра ; за загал. ред. В. Смолія ; НАН України ; Ін-т історії України. Київ : Генеза, 2018. 288 с.
3	Підготовка до семінарського заняття. Опрацювати дослідження: Гаврилюк С. В. Історичне пам'яткознавство Волині, Холмщини і Підляшшя (XIX – початок ХХ ст.): монографія. 2-е вид., доп. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. 536 с.
4	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до семінарського заняття.
5	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до семінарського заняття. Підготовка рефератів.
6	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до семінарського заняття. Опрацювати статті українських дослідників останніх десяти років, які висвітлюють різні аспекти діяльності М. Біляшівського як музейника і пам'яткознавця.
7	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготувати реферати про пам'яткознавчі студії М. Грушевського, В. Гнатюка.
8	Підготовка до семінарського заняття. Опрацювати дослідження: Драган М. Д. Українські деревляні церкви. Генеза і розвій форм : в двох частинах. / Михайло Драган ; передм. В. С. Александрович ; прим. В. С. Александрович, В. М. Слободян ; упоряд. О. О. Савчук. Харків : Видавець Савчук О. О., 2014. 450 с. Підготувати реферати «Митрополит Андрей Шептицький: історичний портрет на тлі епохи», «Андрей Шептицький – засновник і меценат Українського національного музею» у Львові.
9	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до семінарського заняття. Підготувати реферати про внесок у пам'яткознавство окремих громадсько-культурних діячів на теренах радянської України (на вибір здобувача освіти).
10	Ознайомлення з пам'яткознавчими працями Д. Яворницького, характеристика окремих з них (на вибір здобувачів освіти). Підготовка повідомлення про вшанування пам'яті Д. Яворницького як музейника і пам'яткознавця, дослідника козацької старовини у ХХІ ст.
11	Ознайомлення з пам'яткознавчими працями О. Цинкаловського, характеристика окремих з них (на вибір здобувачів освіти). Підготовка повідомлення про вшанування пам'яті О. Цинкаловського у ХХІ ст.
12	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до семінарського заняття. Підготувати таблицю, у якій вказати імена представників різних напрямів пам'яткознавства й пам'яткоохоронної роботи в Україні зазначеного періоду і їх основні напрацювання (археологи, архітектори, дослідники історичних об'єктів культурної спадщини, реставратори тощо).
13	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до семінарського заняття. Підготувати таблицю, у якій вказати імена представників різних напрямів пам'яткознавства й пам'яткоохоронної роботи в Україні зазначеного періоду і їх основні напрацювання (археологи, архітектори, дослідники історичних об'єктів культурної спадщини, реставратори тощо).
14	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготовка до семінарського заняття. Підготувати реферат на тему «Практична участь академіка П. Тронька у створенні музеїв та
15	

	збереженні музейних колекцій».
16	Підготовка до семінарського заняття. Опрацювати інтерв'ю Б. Возницького, його публікації у періодиці щодо проблем збереження культурної спадщини в Україні.
17	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготувати характеристику колективної монографії «Культурна спадщина в контексті «Зводу пам'яток історії та культури України» / Кот С. І. (відп. ред.), Денисенко Г. Г., Івакін Г. Ю., ін. (Київ : Інститут історії України НАН України, 2015. 486 с.). Підготувати реферат, присвячений характеристиці пам'яткознавчих праць Сергія Кота.
18	Опрацювання лекційного матеріалу. На основі ознайомлення з випусками журналу «Праці Центру пам'яткознавства» різних років охарактеризувати рубрику «Історичні постаті».
19	Опрацювання лекційного матеріалу. Ознайомитися з працями доктора мистецтвознавства Володимира Тимофієнка.
20	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготувати характеристику книги: Вечерський В. Фортеці й замки України. Київ : Науково-дослідний інститут пам'яткоохоронних досліджень, 2011. 664 с.
21	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготувати характеристику пам'яткознавчих праць та проектів Петра Ричкова. Опрацювати статтю: Ричков П. Олицький замок в контексті фортифікаційної архітектури Правобережної України. Олика в європейській історії: відтворення історико-архітектурної спадщини: Наук. зб. Матеріали Міжнар. наук. конф., жовтень 2021 р.. Луцьк : ПП «Волинська друкарня», 2022. С. 95–103.
22	Опрацювати статті: Акуленко В. І. Політико-правові проблеми повернення культурних цінностей між державами СНД. <i>Праці Центру пам'яткознавства</i> . 2009. Вип. 15. С. 5–17; Акуленко В. І. Краса врятує світ, якщо право захистить красу. <i>Праці Центру пам'яткознавства</i> . 2014. Вип. 25. С. 5–13.
23	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготувати питання семінарського заняття.
24	Підготувати реферат про участь Олени Жукової у міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях, її виступи щодо проблем пам'яткознавства і пам'яткоохоронної діяльності в сучасній Україні
25	Опрацювання лекційного матеріалу.
26	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготувати питання згідно плану семінарського заняття.
27	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготувати реферат про результати археологічних досліджень на території Луцького замку під керівництвом Віктора Баюка.
28	Опрацювання лекційного матеріалу. Підготувати повідомлення про участь викладачів ВНУ імені Лесі Українки у пам'яткознавчих студіях Волині.

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

При вивченні освітнього компонента «Пам'яткознавство України XIX – початку XXI ст. в особах» застосовується поточний та підсумковий семестрові форми контролю. Поточна оцінка є сумою балів, які отримує здобувач вищої освіти за: поточну роботу з відповідних тем (84 балів). Також, передбачено обов'язковий контроль засвоєння

навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу (10 балів). Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю (тестування) на лекціях та семінарських заняттях, у формі виступів здобувачів вищої освіти з доповідями (рефератами, повідомленнями, есе тощо) при обговоренні навчальних питань на семінарських заняттях.

При вивченні дисципліни необхідно спиратися на конспект лекцій, рекомендовану навчальну та наукову літературу. Вітається використання інших джерел з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії з проблем освітнього компонента.

Відвідування занять є обов'язковим. У разі підписання здобувачем вищої освіти індивідуального плану обов'язковим є відвідування лише семінарських занять. Високо оцінюється прагнення здобувачів вищої освіти: регулярно відвідувати заняття; планомірно та систематично засвоювати навчальний матеріал; активно працювати на лекційних і семінарських заняттях, брати участь в обговоренні дискусійних питань; повною мірою долучатися до активних форм навчання (активність та систематичність підготовки оцінюється у 6 балів); відпрацьовувати пропущені семінарські заняття. З поважних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі.

Недопустимими є: пропуски з неповажних причин та запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (окрім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача); списування та плагіат.

Здобувачі вищої освіти мають дотримуватися академічної доброчесності: самостійно виконувати усі навчальні завдання, завдання підсумкового контролю. У разі використання ідей, тверджень, відомостей при виконанні усіх завдань, передбачених силабусом, необхідно у формі посилань вказувати на джерела інформації. Дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права. Дотримуватись положень «Кодексу академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки».

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття з поважних причин та надав підтверджуючий документ, на консультаціях він має право відпрацьовувати пропущені заняття (усно або у формі тестування) та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми. Пропущені з поважних причин заняття відпрацьовуються у визначений час згідно затвердженого графіка.

Результати навчання, здобуті здобувачем освіти шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються у ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації. Порядок та

процедура визнання регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки». Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті (професійні курси/тренінги, громадянська освіта, онлайн-освіта, професійні стажування тощо), які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту загалом, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені силабусом навчальної дисципліни. Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або під час вивчення ОК (але не пізніше початку останнього місяця навчання, враховуючи ймовірність непідтвердження здобувачем результатів такого навчання).

Загалом оцінювання здобувачів здійснюється відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти ВНУ імені Лесі Українки». Максимальну кількість балів (100) можна набрати упродовж семестру за результатами виконання усіх видів робіт, які передбачені силабусом.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Семестровий залік виставляється здобувачам освіти на підставі результатів виконання усіх видів запланованої навчальної роботи упродовж семестру за 100-бальною шкалою. У дату складання заліку викладач записує у відомість суму поточних балів, які здобувач освіти набрав під час поточної роботи (шкала від 0 до 100 балів).

У випадку, якщо здобувач освіти протягом поточної роботи набрав менше як 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів на залік під час ліквідації академічної заборгованості – 100. Повторне складання заліку допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу.

Перелік питань для підсумкового контролю:

1. Предмет, мета і завдання освітнього компоненту «Пам'яткознавство України XIX – XXI ст. в особах».
2. Персоналізація і гуманізація історичного знання – прикметна ознака сучасності (за монографією «Нариси з соціокультурної історії українського історієписання:

субдисциплінарні напрями – 2» : колект. монографія / Удод Олександр, Верменич Ярослава, Ковалевська Ольга, Ясь Олексій ; упоряд. текстів й наук. апарату С. Блащук, Н. Пазюра ; за загал. ред. В. Смолія ; НАН України ; Ін-т історії України. Київ : Генеза, 2018. 288 с.).

3. Пам'яткознавча діяльність професора Володимира Антоновича.
4. Культурна спадщина України у наукових студіях Ореста Левицького
5. Микола Біляшівський – теоретик і практик українського пам'яткознавства.
6. Пам'яткознавчі студії Івана Каманіна, його участь у дискусіях щодо поняття «пам'ятка старовини».
7. Теоретики і практики пам'яткознавства на теренах Східної Галичини, Буковини і Закарпаття у другій половині XIX – на початку XX ст.
8. Члени НТШ у пам'яткознавчих дослідженнях кінця XIX – першої третини XX ст. Роль М. Грушевського в окресленні концепції українського пам'яткознавства.
9. Іларіон Свенціцький як пам'яткознавець і музейний діяч.
10. Постаті українського пам'яткознавства 1920 – 1930-х рр. на теренах радянської України.
11. Постаті українського пам'яткознавства 1920 - 1930-х рр. на теренах західноукраїнських земель у складі Другої Речі Посполитої.
12. Пам'яткознавча діяльність Дмитра Яворницького.
13. Пам'яткознавча діяльність Олександра Цинкаловського.
14. Постать Григорія Логвина в українському пам'яткознавстві другої половини XX ст.
15. Постать Михайла Брайчевського в українському пам'яткознавстві другої половини XX ст.
16. Внесок академіка Петра Тронька в теорію і практику музейної і пам'яткоохоронної справи.
17. Михайло Сікорський як пам'яткознавець.
18. Постать Олени Годованюк в українському пам'яткознавстві другої половини XX ст.
19. Діяльність Героя України Бориса Возницького з вивчення і збереження української культурної спадщини.
20. Професор Володимир Александрович – український історик і пам'яткознавець.
21. Вчені Інституту історії України НАН України як дослідники різних аспектів пам'яткознавства.
22. Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПШК крізь призму діяльності його працівників.

23. Дослідник української архітектури і містобудування XVIII – XX ст. Володимир Тимофійченко.
24. Віктор Вечерський – дослідник замків і фортець України.
25. Пам'яткознавчі напрацювання архітектора Петра Ричкова.
26. Теоретичні аспекти і нормативно-правова база пам'яткознавства у дослідженнях Віктора Акуленка.
27. Внесок Олександра Федорука у розробку теоретичних засад і реальних практичних кроків із повернення в Україну культурних цінностей.
28. Творчі проекти пам'яткознавиці Олени Жукової.
29. Постать Сергія Кота в українському пам'яткознавстві.
30. Науковці закладів вищої світи України як дослідники історико-культурної спадщини.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література

1. Акуленко В. І. Із плеяди світочів пам'яткоохоронства. *Праці Центру пам'яткознавства*. 2017. Вип. 32. С. 119–136.
2. Андреєв В. «Інтелектуальна біографія» історика: експлікація поняття. *Ейдос. Альманах теорії та історії історичної науки*. Київ : Ін-т історії НАН України, 2011. Вип. 5. С. 333–341.
3. Берковський В. Г. Пам'яткоохоронна діяльність Володимира Івановича Кочубея на Старокостянтинівщині у 1927 – 1931 рр. Старокостянтинівщина та національно-визвольні змагання (100-річчю Української національної революції 1917–1921 рр. присв.) : науковий збірник матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Старокостянтинів, 7 – 8 червня 2019 р. / редкол.: Л. В. Баженов. Старокостянтинів : ФОП Словіцький, 2019. С. 368–374.

4. Борис Возницький, яким ми його пам'ятаємо / Упорядник Філевич Н. Львів : «Центр Європи», 2013. 200 с.
5. Вечерський В. Фортеці й замки України. Київ : Науково-дослідний інститут пам'яткоохоронних досліджень, 2011. 664 с.
6. Гаврилюк С. В. Історичне пам'яткознавство Волині, Холмщини і Підляшшя (XIX – початок ХХ ст.): монографія. 2-е вид., доп. Луцьк : РВВ «Вежа» Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки, 2008. 536 с.
7. Гаврилюк С. В. Архітектор Петро Покришкін – дослідник культурної спадщини Волині і Холмщини. *Актуальні питання суспільних наук: наукові дискусії* : Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, Україна, 14–15 серпня 2020 року). Київ : ГО «Київська наукова суспільнознавча організація», 2020. С. 9–13.
8. Гаврилюк С. Микола Біляшівський – теоретик пам'яткоохоронної і музейної справи. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих учених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. 2020. Вип. 29. Т. 5. С. 237–243.
9. Гаврилюк С. В. Пам'ятки Правобережної України у наукових студіях Ореста Левицького. *Наука, освіта, технології і суспільство*: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції (Полтава, 19 жовтня 2022 р.). Полтава : ЦФЕНД, 2022. С. 47–49.
10. Гаврилюк С. В., Гаврилюк О. Н. Сергій Тимошенко – культурний діяч Західної Волині 1930-х рр. *Сумські історико-краєзнавчі студії*. Збірник матеріалів II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (Суми, 28 жовтня 2021 р.) / Редкол.: Д. В. Кудінов (голова), О. М. Ключко, М. А. Михайліченко, В. О. Оліцький. Суми : ФОП Цьома С. П., 2021. С. 161–168.
11. Гаврилюк С., Гаврилюк О. Український зодчий В. Леонтович і дерев'яна сакральна архітектурна спадщина Волині. *Минуле і сучасне Волині і Полісся. Любешівщина в історії України і Волині*. Науковий збірник. Випуск 68. Матеріали Всеукраїнської наукової історико-краєзнавчої конференції, Луцьк–Любешів. Упоряд.: Г. Бондаренко, О. Кух, А. Силюк, А. Шваб, С. Чибирак. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2020. С. 420–423.
12. Даниленко В. М. Україна в 1985-1991 рр.: остання глава радянської історії. Київ : Інститут історії України НАН України, 2018. 278 с.

13. Драган М. Д. Українські деревляні церкви. Генеза і розвій форм : в двох частинах. / Михайло Драган ; передм. В. С. Александрович ; прим. В. С. Александрович, В. М. Слободян ; упоряд. О. О. Савчук. Харків : Видавець Савчук О. О., 2014. 450 с.
14. Желєзко А. М. Володимир Щербина – дослідник київської старовини. *Праці Центру пам'яткознавства*. 2012. Вип. 21. С. 178–186.
15. Кот С. І. Повернення і реституція культурних цінностей у політичному та культурному житті України (XX – поч. XXI ст.). Монографія. Київ : Інститут історії України НАН України, 2020. 1020 с.
16. Культурна спадщина в контексті «Зводу пам'яток історії та культури України» / Кот С. І. (відп. ред.), Денисенко Г. Г., Івакін Г. Ю., ін. Київ : Інститут історії України НАН України, 2015. 486 с.
17. Малеончук Г., Шваб А. Міжвоєнний Луцьк: суспільно-політичний, соціально-економічний, культурний розвиток (1919 – 1939). Луцьк : Терен, 2022. 216 с.
18. Маньковська Р. В. Музеї України у суспільно-історичних викликах XX – початку XXI століть. Львів : Простір-М, 2016. 408 с.
19. Нариси з соціокультурної історії українського історієписання: субдисциплінарні напрями – 2 : колект. монографія / Удод Олександр, Верменич Ярослава, Ковалевська Ольга, Ясь Олексій ; упоряд. текстів й наук. апарату С. Блащук, Н. Пазюра ; за загал. ред. В. Смоля ; НАН України ; Ін-т історії України. Київ : Генеза, 2018. 288 с.
20. Старенький І. О. Пам'яткоохоронна діяльність П. В. Клименка на Поділлі у 1918 – 1920 роках. *Праці Центру пам'яткознавства*. 2012. Вип. 21. С. 186–194.
21. Старенький І. О. Пам'яткоохоронці і краєзнавці батько і син Степан і Сергій Дложевські. *Праці Центру пам'яткознавства*. 2014. Вип. 26. С. 225–231.
22. Федорова Л. Д. З історії пам'яткоохоронної та музейної справи у Наддніпрянській Україні. 1870–1910-і рр. Київ : Інститут історії України НАН України, 2013. 373 с.
23. Шаповал Ю. Мить історії. 366 мініатюр про людей і події. Київ : Парламентське вид-во. 2019. 399 с.
24. Шиян Л. М. Збігнєв Ревський – один з перших організаторів пам'яткоохоронної справи на Волині. *Музейна справа на Житомирщині: історія та сучасність*. Науковий збірник «Велика Волинь». Матеріали Всеукраїнської науково-краєзнавчої конференції (Житомир, 8–9 жовтня 2020 р.). Вип. 60 / Упоряд. П. С. Скавронський. Бердичів : ФОП Мельник М. В., 2020. С. 277–280.

ДОДАТОК

Зі змінами силабус освітнього компонента перезатверджений на засіданні кафедри музеєзнавства, пам'яткознавства та інформаційно-аналітичної діяльності

протокол № 3 від 20 жовтня 2022 р.

Структура освітнього компонента зі змінами у зв'язку із малокомплектною академічною групою на 2022/2023 н. р. (наказ ректора ВНУ імені Лесі Українки № 188-з від 30.05.2022 р.).

Найменування показників	Галузь знань, напрям спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	вибірковий
Кількість годин/кредитів 240/8	Спеціальність 027 Музеєзнавство, пам'яткознавство	Рік підготовки: 3-й Семестр: 6-й
ІНДЗ: немає	Освітньо-професійна програма «Музейний менеджмент, культурний туризм»	Лекції: 6 год.
		Практичні (семінари): 10 год.
	Освітній ступінь бакалавр	Самостійна робота: 224 год.
Мова навчання	українська	Форма контролю: залік
		Навчальний план 2020 р.

Назви тем	Усього	Лек.	Практ. (сем.)	Сам. роб.	Форма контролю/ бали
Тема 1. Предмет, мета і завдання освітнього компонента. Історіографія і джерела.	30	2		28	ДС
Тема 2. Внесок членів науково-громадських товариств Наддніпрянщини останньої третини	30		2	28	УО, ДС/14

XIX – початку XX ст. у вивчення та збереження пам'яток старовини: Володимира Антоновича, Ореста Левицького, Миколи Біляшівського, Івана Каманіна, Вікентія Хвойки, ін.					
Тема 3. Теоретики і практики пам'ятокознавства на теренах Східної Галичини, Північної Буковини і Закарпаття (друга половина XIX – початок XX ст.). Внесок Михайла Грушевського, Володимира Гнатюка, інших членів НТШ у пам'ятокознавство України	30		2	28	УО, Р, ДС/14
Тема 4. Діяльність митрополита Андрея Шептицького, професора Іларіона Свенціцького, мистецтвознавця Михайла Драгана на ниві музейництва і пам'ятокознавства.	30		2	28	УО, ДС, Р/14
Тема 5. Внесок Федора Ернста, Данила Щербаківського, Григорія Лукомського, Федора Шміта, Петра Курінного, Дмитра Яворницького, Олекси Новицького, Юхима Січінського, ін. у розвиток українського пам'ятокознавства (1920-ті – 1930-ті рр.).	30		2	28	УО, ДС, Р/14
Тема 6. Здобутки, втрати та нереалізовані можливості пам'ятокознавства України другої половини 1940-х – початку 1990-х рр. крізь призму життя та діяльності окремих особистостей (Григорія Логвина, Михайла Брайчевського, Андрія Карнабіда, Олени Годованюк, Олени Апанович, Ярослава Ісаєвича, ін.).	30	2		28	ДС
Тема 7. Вчені Інституту історії України НАН України як дослідники різних аспектів пам'ятокознавства: Петро Тронько, Вячеслав Горбик, Сергій Кот, Лариса Федорова, Руслана Маньковська, Галина Денисенко, ін.	30	2		28	ДС
Тема 8. Діяльність Бориса Возницького з вивчення та збереження української культурної спадщини.	30		2	28	УО, Р/14
Всього					70 балів
Відвідування лекцій, відвідування і робота на практичних (семінарських) заняттях					10 балів

Виконання завдань самостійної роботи					20 балів
Всього годин/ балів	240	6	10	224	100 балів

Форма контролю*: ДС – дискусія, Т – тести, Р – реферат, аналіз наукової праці, УО – усне опитування тощо.